

PARTNERSKABETS ANBEFALINGER

Forord

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) nedsatte i august 2024 et partnerskab med foreningslivet som led i udmelding af en første bølge af initiativer, der skal gøre livet lettere for frivillige og foreninger. Partnerskabet fik til opgave at komme med anbefalinger til regler og byrder, der skal fjernes fra det frivillige idræts- og foreningsliv, samt at foreslå nye tiltag, som understøtter foreningslivet og frivilligheden i bred forstand. Regeringen har forpligtet sig til at følge anbefalingerne eller forklare, hvis det ikke er muligt.

Partnerskabet favner foreningslivet bredt og omfatter foreninger og organisationer på tværs af idræts-, kultur- og fritidsliv, social-, sundheds- og ældreområdet, diakoni samt markeder og festivaler mv. Partnerskabets består af: Civilsamfundets Brancheforening, Danmarks Cirkus Direktør Forening, Danmarks Tivoli Forening, Dansk Diakoniråd, Dansk Firmaidræt, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Live, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Seniorer, DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst, DGI, Danmarks Idrætsforbund, Friluftsrådet, Frivilligrådet, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, ISOBRO, KAB, KL, Sammenslutningen af By- og Markedsfester og Ældresagen. Kulturministeriet har sekretariatsbetjent partnerskabet.

Partnerskabet har siden nedsættelsen behandlet en række byrder og udfordringer for foreningslivet og mødtes både i den brede kreds samt i mindre praktikergrupper bestående af ansatte og frivillige fra partnerskabets bagland. På baggrund af drøftelserne er udarbejdet en række anbefalinger fra partnerskabet, der retter sig mod staten, kommunerne og foreningslivet.

Partnerskabet har i alt 51 anbefalinger, der vedrører temaerne banker, skat mv., arrangementer og festivaler, rekruttering og fastholdelse af flere frivillige, GDPR, statslige rammer og kommunale regler og praksisser, foreningernes egne regler samt værn mod nyt bureaukrati. Langt hovedparten af anbefalinger står et samlet partnerskab bag, men der er også enkelte forslag, hvor partnerskabet af forskellige grunde er delt.

Partnerskabet opfordrer regeringen og Folketinget samt kommunerne og foreningslivet selv til at tage godt imod anbefalingerne ved at gøre dem til virkelighed og dermed gøre op med en lang række byrder og bureaukrati for forenings-Danmark. Så de mange frivillige rundt omkring i hele landet kan bruge kræfterne på spejderlejre og gymnastik for seniorer, festivaler og kræmmermarkeder, støttende fællesskaber for syge eller udsatte borgere og mange andre vigtige og meningsfulde aktiviteter for og med børn, unge, voksne og ældre. For vi har brug for et stærkt og levende foreningsliv – også fremover.

Anbefalinger

TEMA 1: BANKER

Partnerskabet byder det velkomment, at regeringen med ny lovgivning har styrket adgangen for foreninger til en basal erhvervskonto, der skal tilbydes vederlagsfrit eller mod et rimeligt gebyr. Partnerskabet noterer sig også, at der pågår en evaluering og revidering af Finanstilsynets vejledning om risikovurdering af foreninger.

Partnerskabet oplever, at der er behov for yderligere tiltag for at lette byrder for foreningerne på bankområdet, og særligt når det gælder hvidvaskreglerne. EU's hvidvaskdirektiv, som Danmark er forpligtet til at implementere, pålægger bankerne at kende deres kunder for at hindre hvidvask mv. Bankernes kundekendelsesprocedurer opleves dog unødigt tunge, og mange foreninger oplever at bruge mange ressourcer på dokumentation.

Anbefaling 1: Enklere risikovurdering af foreninger

Finanstilsynet udgav i 2022 en vejledning om risikovurdering af foreninger, der skulle lette byrder for både foreninger og virksomheder, når de skal gennemføre kundekendskabsprocedurer. Flere organisationer oplever dog fortsat, at der skal bruges mange ressourcer på dokumentation til bankerne, og der er en oplevelse af, at vejledningen ikke bliver brugt. Partnerskabet efterspørger derfor, at vejledningen bliver grundigt evalueret med henblik på, om den lever op til sit formål. Partnerskabet anbefaler samtidig, at bankerne forpligtes til at anvende Finanstilsynets vejledning til risikovurdering af foreninger gennem lov- eller bekendtgørelsesændring.

Anbefaling 2: Udbygning af CVR for foreninger ('foreningsjournal')

I forlængelse af ovenstående anbefaler partnerskabet en digital registreringsløsning, hvor CVR-registret udbygges, så banker og andre relevante aktører kan hente oplysninger om foreningerne ét sted. Det skal lette arbejdsbyrden for foreningerne, så de ikke længere skal indsende de samme oplysninger flere gange. Ambitionen er, at løsningen også på sigt vil kunne benyttes af offentlige myndigheder i forbindelse med tildeling af støtte til foreninger.

Anbefaling 3: Vejledning om tegningsberettigede

Som led i kundekendskabsprocedurer oplever foreninger, at der skal indhentes identifikationsoplysninger om hele deres bestyrelse. Partnerskabet anbefaler, at bankerne vejledes om, at det i udgangspunktet alene er foreningens tegningsberettigede, som banken skal identificere og indhente oplysninger om, forudsat at det fremgår af foreningens vedtægter, hvem de tegningsberettigede er (fx formand og kasserer i forening).

Anbefaling 4: Håndtering af kontanter

Flere medlemmer af partnerskabet oplever udfordringer og høje omkostninger i forbindelse med kontanthåndtering. Antallet af kontantkasser er faldet, og mange bankfilialer er blevet kontantløse, hvilket gør det besværligt at aflevere penge i banken. Samtidig er gebyrerne for kontanthåndtering ofte høje. Partnerskabet anbefaler, at bankerne får forbud mod at opkræve gebyrer for kontanthåndtering, og at banker forpligtes til at tilbyde kontanthåndtering via kontantkasser i alle dele af landet.

TEMA 2: SKAT MV.

Partnerskabet oplever en række udfordringer på skatteområdet, hvor eksempelvis ansøgning om momsfritagelse ved afholdelse af velgørende arrangementer skal sendes til SKAT hvert år, og hvor også skattegrænsen for godtgørelse af frivillige opleves som værende for lav.

Anbefaling 5: Godtgørelse af frivilliges udlæg

Frivillige kan i dag skattefrit og uden at vise dokumentation modtage godtgørelse fra foreningen for visse udgifter, de pågældende afholder for foreningen. Enkelte medlemmer af partnerskabet oplever, at niveauet er for lavt i forhold til de udgifter, nogle frivillige har. Dette medfører unødigt meget bøvls og bureaukrati for de frivillige og foreningen. Det gælder både de nøglefrivillige, der skal udfylde og sende mange papirer rundt, og for de nøglefrivillige, der skal håndtere alle bilagene. Partnerskabet anbefaler, at reglerne forenkles, så der ikke er særskilte satser for henholdsvis telefon/it, administration og beklædning men en samlet sats for skattefri og udokumenteret godtgørelse af frivilliges udgifter, og at grænsen, for hvad frivillige i alt kan modtage i godtgørelse, løftes fra de ca. 6.800 kr. i dag til 10.000 kr. årligt (pl-reguleret).

Anbefaling 6: Fribeløb til foreninger

Foreninger er skattepligtige af erhvervsmæssig indkomst fra fx entreindtægter, indtægter ved salg af mad og drikkevarer ved arrangementer mv. I det omfang foreningen mv. anvender midlerne til almenvelgørende formål, betaler foreningen ikke skat. Partnerskabet anbefaler at skattefritage foreningers indtægter under en bagatelgrænse.

Anbefaling 7: Flerårig momsfrigivelse mv.

Interessenter fra arrangørområdet peger på det årlige krav om at ansøge om momsfrigivelse ved årlige velgørende arrangementer mv. som ressourcekrævende. Dette selvom mange arrangementer er en gentagelse af tidligere år, hvorfor ansøgningen lægger et unødigt arbejde over på arrangører. Partnerskabet anbefaler, at der indføres 3-årige afgørelser for ansøgning om momsfrigivelse ved gentagne arrangementer. Partnerskabet anbefaler videre, at der gives mulighed for at hensætte et beløb, evt. en procentdel af overskud, omsætning eller lignende, fra et arrangement til opstart af næste års arrangement.

Anbefaling 8: Bedre rammer for indsamlinger

Medlemmer af partnerskabet oplever en række udfordringer på indsamlingsområdet i forhold til indsamlingstilladelser mv. Partnerskabet anbefaler flerårige indsamlingstilladelser, og at det sikres, at landsorganisationer kan søge indsamlingstilladelse på vegne af lokalforeninger. Partnerskabet anbefaler også, at der ses på gebyrer og revisionskrav, og at det sikres, at det fremover ikke skal være nødvendigt at søge både tilladelse hos Indsamlingsnævnet og SKAT om momsfrigivelse til et kræmmermarked eller lignende. Endelig anbefaler partnerskabet, at det bliver tydeligere f.eks. gennem vejledning om, hvornår der skal søges indsamlingstilladelse.

Anbefaling 9: Minimumsgrænse for gaver

Det opleves for nogle frivillige og foreninger som en ærgerlig barriere, at der skal indberettes gaver mv. til skat, når en forening ønsker at give en erkendtlighed til en frivillig for en stor indsats. Nogle medlemmer af partnerskabet – Danske Patienter, ISOBRO og Dansk Firmaidræt – anbefaler derfor, at der indføres en bagatelgrænse for små gaver til frivillige, eksempelvis svarende til bagatelgrænsen for mindre personalegoder til lønmodtagere, der i dag kan modtage fx julegaver under en vis værdi.

TEMA 3: ARRANGEMENTER OG FESTIVALER

Partnerskabet er meget optaget af, at det skal være lettere for foreninger at planlægge og holde arrangementer som markeder, festivaler, idrætsstævner, spejderlejre mv. Partnerskabet oplever behov for en række lempelser, enklere ansøgningsprocesser og bedre vejledning til kommuner og foreninger, herunder færre og flerårige tilladelser, løft af minimumsgrænser mv. Det gælder især i forhold til bygningsreglementets krav om betingelser, men også bredere i forhold til politi, støj, veje mv. Partnerskabet bemærker samtidig, at det er vigtigt, at der er sammenhæng mellem fx brandreglerne på byggeområdet og kravene på beredskabsområdet.

Partnerskabet byder det i den forbindelse velkomment, at regeringen som led i første bølge af initiativer og i tæt dialog med partnerskabet har undersøgt muligheden for, at de hyppigste tilladelser kan være flerårige ved faste tilbagevendende arrangementer, så der ikke skal søges igen og igen, hvis der ikke er væsentligt ændringer.

Partnerskabet byder det også velkomment, at regeringen som led i første bølge har udmeldt en række lempelser af bygningsreglementet. Konkret at bygningsreglementets brandkrav ikke skal gælde for scener mv. til under 500 personer, at der er ses på, hvordan der kan indføres 'gensidig anerkendelse', så tilladelser efter bygningsreglementet, der bliver givet til at afholde mindre festivaler eller foreningsarrangementer for op til 1.000 personer, som udgangspunkt også skal være gyldige i andre kommuner, og at der udarbejdes operationelle vejledninger målrettet frivillige og ikke-professionelle aktører.

Lempelser og forenkling af bygningsreglementet

Anbefaling 10: Særskilt reglement for midlertidige arrangementer

Bygningsreglementets krav og betingelser til både midlertidige arrangementer og permanent byggeri behandles i dag i samme regulering. Det kan gøre det vanskeligt at gennemskue, hvilke krav der gælder, ligesom reglerne ikke nødvendigvis er egnede til midlertidige arrangementer som markeder, festivaler, stævner, koncerter, forestillinger og lignende. Partnerskabet anbefaler derfor, at der udarbejdes et særskilt og forenklet kapitel i bygningsreglementet eller en særskilt bekendtgørelse, som gælder for midlertidige arrangementer på byggeområdet.

Anbefaling 11: Gensidig anerkendelse af byggetilladelser

Partnerskabet noterer sig, at regeringen har undersøgt, hvordan der kan indføres gensidig anerkendelse af tilladelser til arrangementer for op til 1.000 mennesker. Partnerskabet anbefaler, at forslaget realiseres, så en tilladelse givet i én kommune som udgangspunkt også er gyldig i en anden kommune. Det skal lette byrder for både foreninger og kommuner. Partnerskabet er opmærksom på, at der fortsat forventeligt vil skulle ske en sagsbehandling i forhold til de stedlige og lokale forhold omkring konstruktioner mv. Kommunalbestyrelsen vil på samme vilkår som i dag have beføjelser til endeligt at godkende eller afvise arrangementer med tilladelser indhentet fra andre kommuner.

Anbefaling 12: Flerårige godkendelser til midlertidige arrangementer

Partnerskabet anbefaler, at det fremover tydeligt skal fremgå af bygningsreglementet eller vejledning, at tidligere års godkendelse af et midlertidigt arrangement mv. skal anses for en såkaldt 'præ-accepteret løsning'. Det indebærer, at hvis der ikke er ændringer i forhold til det tidligere godkendte arrangement, skal der kun ske meddelelse til kommunen og ikke fornyet sagsbehandling. Kommunalbestyrelsen vil på samme vilkår som i dag have beføjelser til endeligt at godkende eller afvise arrangementer med tilladelser indhentet fra tidligere år.

Anbefaling 13: Lempelser for overnatning

Partnerskabet oplever en række udfordringer ved bygningsreglementet, blandt andet i forhold til overnatning i forbindelse med idrætsturneringer mv. Partnerskabet anbefaler konkret, at der under behørig afvejning af risiko og hensyntagen til sikkerhed lempes i reglerne fsva. midlertidig overnatning, herunder både i forhold til 50 dages-reglen, overnatning på 1. sal og i forbindelse med særlige tekniske krav. Beredskabet bør inddrages i relevant omfang.

Anbefaling 14: Justering af afstandskrav, mål og grænser

Partnerskabet anbefaler, at der under behørig afvejning af risiko og hensyntagen til sikkerhed ses på justering af afstandskrav, mål og grænser i bygningsreglementet for midlertidige arrangementer. Dertil er der et ønske om tydeliggørelse af den retlige status af bygningsreglementets bilag 11, og om at beredskabet bør inddrages i relevant omfang.

Anbefaling 15: Udvidet bemyndigelse til beredskabet ved brandsyn

Partnerskabet anbefaler, at der under behørig afvejning af risiko og hensyntagen til sikkerheden gives udvidet bemyndigelse til beredskabet ved brandsyn ved midlertidige arrangementer. I arbejdet med at implementere denne anbefaling bør beredskabet inddrages i relevant omfang.

Anbefaling 16: Lempede krav til ibrugtagning mv.

Partnerskabet anbefaler, at der under behørig afvejning af risiko og hensyntagen til sikkerhed ses på mulighederne for at lempe kravene til ibrugtagningstilladelse mv. ved midlertidige arrangementer. Beredskabet bør inddrages i relevant omfang.

Yderligere lempelser med særligt fokus på minimumsgrænser og færre/flerårige tilladelser, fx i forhold til støj, politi mv.

Anbefaling 17: Justering af politiets opgaver

Politiet er en central medspiller og myndighed i forbindelse med arrangementer og varetager en række tilladelser og tilsynsopgaver. Partnerskabet anbefaler, at der ses på politiets rolle i forbindelse med blandt andet godkendelse af forlystelser mv. med henblik på forenkling og nedjustering, hvor det skønnes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Anbefaling 18: Styrket vejledning om flerårighed og råden over vejareal

Tilladelse til råden over vej er en af de hyppigste tilladelser, der søges i forbindelse med arrangementer, og som foreningslivet derfor bruger store mængder tid og ressourcer på at håndtere. Vejmyndigheden – kommunerne – kan i dag træffe beslutning om, at koncerter, kulturelle arrangementer, sportsbegivenheder, loppemarkeder el. lign. ikke kræver tilladelse, når det gælder offentlige veje, som kommunen har ansvaret for. Dét eksempelvis i forbindelse med tilbagevendende – altså flerårige – arrangementer og tilladelser. Partnerskabet anbefaler, at Transportministeriet iværksætter en styrket vejledning til kommunerne og ensretning af praksis til gavn for foreninger og arrangementer.

Anbefaling 19: Servicetjek af regler om lejlighedstilladelser

Restaurationsloven fastsætter blandt andet, at der skal søges 'lejlighedstilladelse' ved indendørsarrangementer for mere end 150 personer, hvor der serveres øl og vin, og for udendørsarrangementer uanset antal deltagere. Partnerskabet anbefaler et servicetjek af reguleringen i restaurationslovens regler om lejlighedstilladelse med henblik på at lette byrder hos både foreninger og Politiet, så både ansøgningsprocesser og sagsbehandling lettes. Det kan fx omfatte flerårige tilladelser, løft af minimumsgrænse for indendørsarrangementer, indførelse af minimumsgrænse for udendørsarrangementer mv.

Anbefaling 20: Flerårig dispensation for støj ved arrangementer

Kommunerne kan fastsætte lokale støjforskrifter til regulering af forskellige midlertidige arrangementer, såsom musikarrangementer, filmfremvisninger mv. Arrangører oplever, at det kan være besværligt at søge dispensation for disse ved fx festivaler, markeder mv. Partnerskabet anbefaler, at kommuner og arrangører vejledes om de mulighe-

der, der i dag er for at søge og give flerårige dispensationer ved tilbagevendende, midlertidige arrangementer som f.eks. festivaler, markeder, motionsløb, koncerter og forestillinger mv.

Delt anbefaling 21: Flerårig/varig landzonetilladelse ved arrangementer

Interessenter fra arrangørområdet har peget på, at arrangører i forbindelse med kræmmermarked og lignende skal søge om landzonetilladelse gentagne gange hos de kommunale myndigheder, når et areal bliver benyttet til tilbagevendende formål, der adskiller sig fra arealets oprindelige formål. Partnerskabet anbefaler at lette byrderne for foreningerne ved fx at sikre klare og smidige retningslinjer for flerårige eller varige tilladelser. Der kan fx igangsættes en målrettet vejledningsindsats, som skal styrke arrangørers mulighed for hurtigt og effektivt at kunne ansøge om en flerårig eller varig landzonetilladelse til tilbagevendende arrangementer, så det ikke vil være nødvendigt at ansøge om tilladelse hvert år. Dertil anbefales det at undersøge mulighederne for at ændre rammerne, så færre arrangementer kræver landzonetilladelse.

Et medlem af partnerskabet – Friluftsrådet – er grundlæggende tilhænger af, at man inden for de nuværende rammer øger vejledningen og sikrer god og smidig behandling af ansøgninger. Organisationen kan dog ikke bakke op om, at rammerne direkte ændres, så nogle arrangementer ikke længere vil kræve en landzonetilladelse. Organisationen oplever, at det åbne land allerede er under pres fra flere kanter og kan være bekymret for, at en ændring af rammerne vil kunne starte en glidebane til skade for de grundlæggende tanker om at beskytte det åbne landskab.

Anbefaling 22: Lettere afvikling af aktiviteter i naturen

Foreningslivet afvikler mange aktiviteter i naturen, men oplever, at det kan svært at gennemskue reglerne og derfor vanskeligt at planlægge og afvikle aktiviteter og arrangementer. Fx skelnes der i dag mellem aktiviteter med op til 30 eller 50 deltagere i forhold til tilladelse fra lodsejer. Partnerskabet anbefaler, at der i dialog med foreningsliv, lodsejere og andre interessenter ses på, hvordan det kan gøres enklere at planlægge og afvikle aktiviteter og arrangementer.

Understøttende tiltag

Anbefaling 23: Én digital indgang i kommunerne

Partnerskabet oplever, at ansøgningsprocessen ved midlertidige arrangementer er meget bøvlet og ressourcekrævende. Særligt er det kommunale byggesagsbehandlingssystem – Byg og Miljø (BOM) – tungt at anvende og ikke egnet til midlertidige arrangementer. Partnerskabet anbefaler, at den digitale ansøgning til byggeansøgninger målrettet midlertidige arrangementer i videst muligt omfang lettes og bliver mere enkel og overskuelig at anvende. Det kan være et vigtigt første skridt mod en bredere, digital ansøgningsplatform.

Anbefaling 24: Mere foreningsvenlig praksis

Partnerskabet oplever, at der kan være store forskelle på tværs kommunerne i forhold til praksis og i forhold til, hvordan frivillige bliver mødt og hjulpet. Partnerskabet anerkender, at der skal være plads til at tage højde for lokale forskelle til gavn for det lokale foreningsliv – og plads til lokalpolitiske prioriteringer. Partnerskabet anbefaler alligevel i forlængelse heraf, at kommunerne understøtter en mere foreningsvenlig praksis, hvor barren hæves på arrangementsområdet på tværs af kommuner, herunder gennem KL's kurser og netværk for sagsbehandlere mv.

Anbefaling 25: Bedre tværgående myndighedssamarbejde lokalt

Afvikling af midlertidige arrangementer involverer dialog med mange forskellige myndigheder og med kommunen som den primære indgang for foreningslivet. Partnerskabet anbefaler, at kommunerne styrker og understøtter godt tværgående, lokalt samarbejde på tværs forvaltninger og med de kommunale beredskaber mv.

TEMA 4: REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE AF FLERE FRIVILLIGE

Det er forskelligt, om og i hvilket omfang medlemmer af partnerskabet oplever udfordringer med at rekruttere og fastholde frivillige. Det afhænger også af, om der fx er tale om frivillige kasserere og formænd, som har meget administrativt arbejde, og hvor det især er vigtigt at mindske administrative byrder, eller andre typer frivillige, hvor der kan være behov for andre tiltag fra både foreningslivet selv og fra statslige og kommunale myndigheder.

Partnerskabet er her blandt andet optaget af, at værdien af frivilligt arbejde tænkes ind i både uddannelsessystemet ved kvote 2-processer og i beskæftigelsesindsatsen, hvor tilknytning til det frivillige foreningsliv kan være en vej til arbejdsmarkedet. Partnerskabet byder det i den forbindelse meget velkomment, at regeringen gennem en bekendtgørelsesændring har forbedret muligheden for 13-14-åriges foreningsengagement.

Anbefaling 26: Vægt på frivilligt arbejde ved kvote 2-ansøgninger

Partnerskabet finder, at det er vigtigt at synliggøre og anerkende værdien af frivilligt arbejde. Det gælder også i forhold til unge i uddannelsessystemet. Partnerskabet anbefaler derfor, at videregående uddannelser lægger vægt på frivilligt arbejde ved kvote 2-ansøgninger.

Anbefaling 27: Vejledning om frivillighed og overførselsindkomster

Partnerskabet ønsker, at personer uden for arbejdsmarkedet bruger de muligheder, der er, for at arbejde frivilligt under ledighedsperioden. Partnerskabet anbefaler derfor, at der sikres bedre vejledning rettet mod både foreninger og ansatte i beskæftigelsesindsatsen om regler og muligheder for frivilligt arbejde for personer på fx dagpenge og andre overførselsydelse.

Anbefaling 28: Mere frivillighed for personer på overførselsindkomst

Medlemmer af partnerskabet oplever, at det er en udfordring, at der er en for lav timebegrænsning på, hvor mange timers frivilligt ulønnet arbejde man må udføre, mens man er på eksempelvis dagpenge. Partnerskabet anbefaler, at loftet, for hvor meget frivilligt, ulønnet arbejde personer på fx dagpenge som udgangspunkt må lave, løftes.

TEMA 5: GDPR

Partnerskabet anerkender, at det er vigtigt, at personoplysninger bliver håndteret på betryggende vis, men oplever samtidig, at persondatereglerne er meget svære for foreninger at forstå og anvende i praksis. Reglerne kan være bøvlede og tage tid fra kerneopgaven for de frivillige. Partnerskabet anerkender i den sammenhæng, at regeringen har meldt ud, at regeringen fortsat vil arbejde på EU-niveau for at lempe reglerne for foreningerne og opfordrer regeringen til fortsat at prioritere indsatsen højt.

Anbefaling 29: Lempelser i GDPR for foreninger

Partnerskabet støtter entydigt op om, at regeringen fortsat arbejder på EU-niveau for at lempe GDPR-reglerne for frivillige foreninger, og anbefaler, at regeringen holder fast i ambitionen samt arbejder målrettet for at realisere den. Partnerskabet anerkender, at det kræver en langsigtet indsats og vil gerne bidrage med de konkrete udfordringer, som frivillige står over for, og hvordan det eventuelt kan gøres lettere.

Anbefaling 30: Styrket vejledning om GDPR-regler til foreninger

Partnerskabet anerkender intentionerne bag GDPR-forordningen men oplever, at reglerne er meget vanskelige for frivillige foreninger at forstå og fortolke i praksis. Konkrete udfordringer handler blandt andet om brug af sikker mail, personoplysninger på hjemmesider, regler for samtykke i forhold til brug af foto og video fra arrangementer mv. Partnerskabet oplever derfor et stort behov for konkret og praksisnær vejledning, som er let at forstå for frivillige og ikke-professionelle aktører. Partnerskabet noterer sig, at Datatilsynet i samarbejde med repræsentanter fra foreningslivet har udarbejdet et vejledningsunivers for små foreninger. Partnerskabet anbefaler, at kendskabet til vejledningsuniverset udbredes i samarbejde med foreningslivet, og at vejledningsuniverset udbygges med flere konkrete og foreningsrettede eksempler.

TEMA 6: STATSLIGE RAMMER OG KOMMUNALE REGLER OG PRAKSISSE

Partnerskabet er optaget af, at der er gode rammer for foreningslivet fra statslig side og gode lokale praksisser i kommunerne. Det gælder både på kultur- og fritidsområdet, hvor folkeoplysningsloven er den væsentligste ramme, og bredere på andre områder, fx for frivillige sociale foreninger mv.

Partnerskabet er generelt tilfredse med, at folkeoplysningsloven er en rammelov, der giver plads til gode løsninger lokalt. Partnerskabet efterspørger dog nogle justeringer af loven og mere ensartet praksis på tværs af kommuner.

Partnerskabet er samtidig optaget af, at der sikres stabile og gennemsigtige rammer for støtte til civilsamfundet på social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet gennem en ny model for grundfinansiering.

Endelig har partnerskabet forskellige yderligere ønsker til forbedring af rammene for foreningslivet. Partnerskabet noterer sig i den sammenhæng positivt, at regeringen som led i første bølge har meldt ud, at der på sigt arbejdes for en ny digital løsning for indhentelse af børneattester.

Lempelser på folkeoplysningsområdet

Anbefaling 31: Lempelse af krav om underskrift af tilskudsregnskaber

Partnerskabet oplever, at det er unødigt administrativt bøvlet, at der ifølge folkeoplysningsloven i dag er krav om, at hele bestyrelsen skal underskrive tilskudsregnskabet, når en folkeoplysende forening modtager tilskud fra kommunen. Partnerskabet anbefaler derfor, at folkeoplysningsloven ændres, så det er tilstrækkeligt, at de tegningsberettigede skriver under på foreningens tilskudsregnskab til kommunen og ikke hele bestyrelsen, og at muligheden for at underskrive regnskaberne digitalt i forbindelse med, at de indsendes til kommunerne, anvendes.

Anbefaling 32: Lempeligere regler om mellemkommunal refusion

Nogle medlemmer af partnerskabet oplever det byrdefuldt, at aftenskoler pga. folkeoplysningslovens regler om mellemkommunal refusion skal indhente fuldt CPR-nummer på deltagere, der ikke har bopæl i kommunen. Aftenskolerne oplever ofte, at deltagere ikke er parate til at afgive deres CPR-numre, og kravet kan medvirke til, at færre melder sig til aftenskolerne kurser. Partnerskabet anbefaler, at reglerne i folkeoplysningsloven ændres, så der i forbindelse med mellemkommunal refusion alene skal oplyses fødselsdato, navn og adresse svarende til, hvad der gælder for andre kursusdeltagere, og altså ikke fuldt personnummer. I tillæg hertil opfordrer partnerskabet til, at kommuner i geografisk nærhed af hinanden indgår indbyrdes aftaler om ikke at praktisere mellemkommunal refusion.

Delt anbefaling 33: Amatørkultur i folkeoplysningsloven

Nogle medlemmer af partnerskabet – DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst – anbefaler, at amatørkultur skrives direkte ind i folkeoplysningslovens relevante bestemmelser ligesom idræt for at sikre, at amatørkulturelle foreninger anerkendes som folkeoplysende.

Andre medlemmer af partnerskabet – Danmarks Idrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, DGI og Friluftsrådet – er imod at ændre enkelte formuleringer i loven, der bør kunne håndteres ved at fokusere på, hvordan den nuværende lov implementeres i praksis, frem for ændringer i loven. Organisationerne er bekymrede for, at ændringer af loven vil flytte fokus fra dens vigtige formål og finder ikke, at det vil bidrage til afbureaukratisering.

Delt anbefaling 34: Mere fleksibilitet til tilrettelæggelse af aftenskoleundervisning

Nogle medlemmer af partnerskabet oplever, at folkeoplysningslovens regler om fleksible tilrettelæggelsesformer – dvs. åbne studiekredse, åbne studieværksteder, workshops, fjernundervisning mv. – er svære at benytte i praksis og dermed er begrænsende for aftenskolerne. Nogle organisationer i partnerskabet – Dansk Folkeoplysnings Samråd, DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst og Dansk Firmaidræt – anbefaler derfor mere fleksibilitet for aftenskolerne i tilrettelæggelsen af disse aktiviteter, så de i højere grad kan tilrettelægges efter lokale forhold og målgruppens behov. Konkret foreslås det, at aftenskolerne frit kan beslutte, hvor stor en andel af deres samlede tilskud, de ønsker at anvende til fleksibelt tilrettelagt undervisning med afsæt i de behov og borgerønsker,

der er i skolernes lokalområde. Samt at der for fjernundervisning ikke længere er krav om, at 30 pct. af undervisningen gennemføres i fællesskab for det enkelte hold.

Andre medlemmer af partnerskabet – Danmarks Idrætsforbund, DGI og Dansk Ungdoms Fællesråd og Friluftsrådet – er imod at lempe kravene for fjernundervisning. Organisationerne er glade for det bærende princip i folkeoplysningsloven, at fællesskaber for at være støtteberettigede skal være fysiske. Organisationerne mener i øvrigt, at forslaget trækker i den forkerte retning i en tid med stort fokus på at nedbringe skærmtid og i stedet styrke trivslen gennem fysiske fællesskaber.

Delt anbefaling 35: Lempelse af hjemhørskravet

Nogle medlemmer af partnerskabet oplever, at kommuner ikke prioriterer tildeling af lokaler til organisationens lokalafdelinger. Konkret vurderes en årsag at være, at de pågældende organisationer falder uden for folkeoplysningsloven. Eksempelvis er Ældre Sagen organiseret som én forening med ét sæt vedtægter og én overordnet landsbestyrelse med underliggende lokalafdelinger og lokalbestyrelser. Nogle medlemmer af partnerskabet – Ældre Sagen, DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst og Danske Patienter – anbefaler at lempe hjemhørskravet i folkeoplysningsloven, således at landsdækkende foreningers lokalafdelinger også kan få anvist lokaler mv. efter folkeoplysningsloven.

Andre medlemmer af partnerskabet – Dansk Ungdoms Fællesråd, Danmarks Idrætsforbund, DGI, Friluftsrådet og Dansk Firmaidræt – er imod, da organisationerne anser det som et problematisk brud på grundlæggende demokratiske principper. Anbefalingen vil efter organisationernes opfattelse i praksis gøre op med de lokale demokratiske strukturer i foreningslivet, som er selve formålet med folkeoplysningsloven. I praksis vil denne anbefaling betyde, at lokale foreninger ikke længere behøver at være selvstændige og have en demokratisk struktur – men blot kan styres fra landsorganisationen. Dette mener organisationerne ikke er ønskværdigt for demokratiet.

Delt anbefaling 36: Lige adgang til tilskud og lokaler for alle foreninger

Foreninger oplever, at adgangen til tilskud og lokaler varierer på tværs af sektorer og kommuner og alt efter, om en forening anerkendes som folkeoplysende eller ej. Nogle medlemmer af partnerskabet – Civilsamfundets Brancheforening, Danske Seniorer, Danske Patienter og DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst – anbefaler derfor, at der sikres lige adgang til tilskud og lokaler for alle foreninger, så der sikres bedre vilkår, uden at der gøres forskel.

Andre foreninger – Danmarks Idrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, DGI, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Firmaidræt, Friluftsrådet og IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark – er imod dette blandt andet med henvisning til, at det ikke er fordelagtigt for nogen at presse hele civilsamfundet ned i den i samme kasse. Organisationerne oplever, at folkeoplysningsloven i dag danner gode rammer for det lokale demokratisk opbyggede frivillige foreningsliv såvel som den folkeoplysende voksenundervisning. Organisationerne er bekymrede for, at fx en udvidelse af loven vil udvande dens vigtige formål.

Styrket kommunal praksis og understøttelse

Anbefaling 37: Mere ensartet praksis i kommunerne

Kommunalbestyrelsen har med afsæt i lokale ønsker og behov indflydelse på og ansvar for måden, hvorpå folkeoplysningsloven forvaltes lokalt. Partnerskabet oplever, at der er stor forskel i kommunernes fortolkning og forvaltning af loven. Det skaber udfordringer for foreningerne, fx når det gælder amatørteatre, der nogle steder ikke godkendes som folkeoplysende. Andre oplever udfordringer med at få tildelt lokaler, der er egnet til formålet, eller oplever, at kravene til dokumentation og regnskabsaflæggelse nogle steder er unødigt høje. Partnerskabet anbefaler, at en mere ensartet, foreningsvenlig praksis i kommunerne understøttes med fx udbredelse af best practices, vejledning til sagsbehandlere gennem fx KL's kurser og faglige netværk mv.

Anbefaling 38: Let og enkel indgang i kommunen for foreningslivet

En lang række kommuner har ansat frivilligkoordinatorer, frivilligkonsulenter eller understøtter lokale frivilligcentre, som kan bygge bro mellem kommunen og det lokale foreningsliv og sikre, at det er enkelt for foreningerne at komme i kontakt med kommunen og få vejledning mv. Partnerskabet anbefaler, at alle kommuner understøtter det gode samarbejde og en let og enkel indgang for foreningslivet fx gennem en fast kontaktperson eller på anden vis, som det giver bedst mening lokalt.

Anbefaling 39: Forbedring og digitalisering af kommunale blanketter

Partnerskabet oplever, at der er store forskelle på de kommunale blanketter til ansøgning om tilskud mv., at de i visse tilfælde er forældede, ligesom det er byrdefuldt, når blanketterne ikke er digitaliserede. Partnerskabet anbefaler en gennemgang af kommunale ansøgningsskemaer og blanketter mhp. opdatering samt på sigt også digitalisering – på en måde, hvor krav til foreningslivet i de enkelte kommuner ikke bliver mere omfattende end hidtil.

Anbefaling 40: Mere ensartet praksis for at ansøge kommuner om støtte til foreninger efter serviceloven, barnets lov og ældreloven

Partnerskabet oplever, at praksis for at søge om støtte efter servicelovens § 18 er forskellig fra kommune til kommune, og at det nogle steder kan være omstændeligt at søge om tilskud. Partnerskabet anbefaler bedre overblik og vejledning samt mere ensartede procedurer og krav om støtte efter servicelovens § 18 og de tilsvarende bestemmelser i § 17 i barnets lov og § 7 i ældreloven.

Forbedrede statslige rammer på andre områder

Anbefaling 41: Grundfinansiering af civilsamfundet på social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet

Medlemmer af partnerskabet oplever, at et stort benspænd for foreninger på social- og sundhedsområdet er, at den statslige støtte er for midlertidig, projektbunden og svær at gennemskue. Partnerskabet anbefaler en ny model for stabil grundfinansiering af civilsamfundet på social- og sundhedsområdet.

Anbefaling 42: Styrke de understøttende funktioner

Der er fra blandt andet mindre foreninger et ønske om bedre adgang til kurser og vejledning. Partnerskabet anbefaler understøttelse af organisationer, der kan tilbyde kurser og vejledning mv.

Anbefaling 43: Lempelse af kontrol med vandboringer for foreninger

Medlemmer af partnerskabet, herunder mere specifikt spejdergrupper og FDF-kredse, oplever at blive underlagt udvidet kontrol af vandboringer på lige fod med fx store hospitaler, hvilket bliver til en stor økonomisk byrde for små foreninger. Det anbefales derfor, at disse frivillige foreninger indskrives som eksempler på ikke-almene vandforsyninger, der ikke er omfattet af kategorien for kommerciel eller offentlig aktivitet i vejledning om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Anbefaling 44: Forbedret visumsagsbehandling for foreninger

Medlemmer i partnerskabet oplever, at der er udfordringer på visumområdet for samarbejdspartnere, der ønsker at besøge Danmark i forbindelse med udviklingsarbejde, udveksling og internationale besøg mv. Herunder unge, der får afslag alene pba. at være unge. Partnerskabet anbefaler, at det bliver lettere at få frivillige fra samarbejdsparter på besøg fx ved at udvide Udenrigsministeriets Red Carpet-ordning og reducere sagsbehandlingstider.

Anbefaling 45: Forenklede regler og mere ensartet tilskudsadministration

Medlemmer af partnerskabet anbefaler regelforenkling på tværs af offentlig støtte, således at der gælder de samme regler på tværs af alle ministerier og områder. Det største benspænd i forhold til foreninger på det frivillige sociale område og sundhedsområdet er rammerne for den offentlige støtte til organisationerne, som helt overordnet er for midlertidig, for projektbundet og som stiller for mange – og uensartede – krav til opgørelsen af projektregnskaber, afrapporteringer mv., der ikke er proportionelle og meningsgivende i forhold til støttebeløbet.

TEMA 7: FORENINGERNES EGNE REGLER

Partnerskabet anerkender, at det er vigtigt, at foreningslivet – og særligt hovedorganisationer og landsorganisationer – selv er med til løfte opgaven med at afbureaukratisere. Partnerskabet er indstillet på at se kritisk på egne regler, procedurer og praksisser og gøre op med unødigt bureaukrati for frivillige og lokalforeninger, ligesom partnerskabet er enige om at styrke samarbejdet på tværs om kurser, vejledning mv.

Anbefaling 46: Fælles opmærksomhed på egne regler og praksisser

Partnerskabets medlemmer – og særligt hovedorganisationer, landsforbund mv. – er indstillet på at mindske eget bureaukrati for frivillige og lokalforeninger og forpligter sig til at følge op på egne regler, herunder fx ved at efterse og forenkle egne regler, procedurer, årshjul, krav, retningslinjer mv.

Anbefaling 47: Mere fleksible, opdaterede vedtægter

Partnerskabet opfordrer foreningslivet selv til løbende at opdatere foreningernes vedtægter med fokus på at gøre dem mere fleksible og tilpasse dem til aktuelle behov. Herunder opfordres foreninger til i vedtægterne at angive, hvem de tegningsberettigede er, med henblik på at gøre det lettere for foreningerne at gennemføre kundekendskabsprocedurer i banker. Hovedorganisationer, landsforbund mv. kan understøtte arbejdet gennem fx rådgivning og workshops, hvor foreninger får hjælp til at forenkle regler og skabe mere smidige strukturer, der understøtter udvikling.

Anbefaling 48: Bedre digital understøttelse fra hovedorganisationer

Partnerskabets medlemmer – og særligt hovedorganisationer, landsforbund mv. – forpligter sig til at understøtte lokalforeninger og medlemmer digital, hvor det giver mening og kan lette processer for de frivillige. I den forbindelse er der særlig opmærksomhed på visse grupper, fx ældre og personer med handicap, der kan have udfordringer med at anvende digitale løsninger, ligesom der generelt er opmærksomhed på at inddrage frivillige og lokalforeninger i udviklingen af løsninger.

Anbefaling 49: Bedre samarbejde om kurser og uddannelse af frivillige

Partnerskabet – og især hovedorganisationer, landsforbund mv. – ønsker at styrke samarbejdet på tværs af foreningslivet om fx kurser og vejledning til frivillige, herunder også om GDPR. Partnerskabet opfordrer samtidig hovedorganisationer, landsforbund mv. til at understøtte et levende og mangfoldigt foreningsliv ved at lytte til og sikre, at lokale foreninger mv. kommer til orde.

TEMA 8: VÆRN MOD NYT BUREAUKRATI

I forbindelse med arbejdet i partnerskabet har flere medlemmer tydeligt givet udtryk for et ønske om, at der iværksættes en form for mekanisme, der kan sikre, at den nuværende indsats med at fjerne regler og byrder ikke bliver overflødiggjort af nye regler og krav, der laves i de kommende år. Altså efterspørges en form for værn mod nyt bureaukrati for foreningslivet.

Anbefaling 50: Partnerskabet som værn mod fremtidigt bureaukrati

For at forstærke værnet mod nyt bureaukrati uden selv at medvirke til at skabe mere bureaukrati anbefaler partnerskabet, at partnerskabet videreføres som et dialogforum, som regeringen med jævne mellemrum kan rådføre sig med i forbindelse med ny lovgivning mv., ligesom dialog om byrder og behov for lempelser kan fortsætte. Foreningslivet vil få mulighed for at tage eventuelt kommende regler og byrder op i dette forum, ligesom partnerskabet vil kunne følge implementeringen af diverse tiltag som opfølgning på anbefalingerne og efter en passende periode samle op på og drøfte erfaringer mv. Det anbefales videre, at regeringen med en fast kadence, min. 1-2 gange årligt vil forholde sig til partnerskabets løbende input efter følg-eller-forklar-princippet.

Anbefaling 51: Vurdering af konsekvenser ved ny lovgivning

Partnerskabet anbefaler, at myndigheder fremover skal vurdere konsekvenser for foreningslivet ved ny lovgivning mv.